

Freinettechnieken in 1ste graad methode

1. Vrije expressie

- Vrij tekenen:

Nederlands: 1^e jaar: bijvoorbeeld: kijkdoos maken voor boekbespreking, nieuwe cover maken voor gelezen en besproken boek .
2^e jaar: visuele voorstelling gelezen boek, portofolio.
bij luisteroefening, na lezen verhaal een robotfoto maken van het personage.

Frans: 1^e jaar: zichzelf en de familie voorstellen op stamboom in het Frans.

Projecten: 1^e graad: ontwerp affiche, bv NCZ actie brooddozen, creatieve uitwerking naar voorstelling toe.

Techniek: 1^e jaar: vrije inrichting van maquette flat

- Praatronde:

Nederlands: Wekelijks; duur afhankelijk van de noden van de groep. Verschillende onderwerpen worden op regelmatige tijdstippen aangekaart en besproken. De lln luisteren naar elkaar en vragen telkens het woord.

NCZ: Bij het thema omtrent communicatie komen volgende items aan bod: filosoferen, drie minuten vrij spreken, debatteren en discussiëren.

Frans: 1^e jaar tegen het einde van het jaar een paar minuten praten over een vrij onderwerp in het Frans. 2^e jaar een aantal maal per jaar volgens beurtroelsysteem.

- Vrije tekst:

Nederlands: 1^e jaar: Week 1: Vrije tekst wordt geschreven door lln (verhaal zonder einde, onderwerp, lay-out, aantal zinnen, schrijfstijl,...= vrije keuze). Week 2: deze tekst wordt voorgelezen door lkr., hierna worden er 5 teksten gekozen. Week 3: deze 5 teksten worden door lkr en lln verbeterd en later op Smartschool gezet. lln kiezen zelf aan welke tekst ze verder schrijven. Deze procedure wordt een aantal keer herhaald.

2^e jaar: mogelijkheid wordt op regelmatige basis aangeboden, maar vrije tekst wordt verplicht opgelegd. De keuze ligt dus volledig bij de leerling en bijgevolg maakt niet iedereen de keuze om vrije teksten te schrijven. Er worden wel een aantal opdrachten (zoals schrijf een gedicht) opgelegd; de rest is vrij.

Frans/Engels: naar het einde van het 1ste jaar toe kunnen de lln een beperkte eerste vrije tekst schrijven. In het 2^e jaar wordt dit al iets meer gedaan en worden de tekstjes langer. Eenzelfde evolutie heeft plaats gedurende het 3^e en 4^e jaar.

Vakgebonden projecten/ Vrije Werkruimte (VWR): lln kiezen hun onderwerp binnen het kader van het project en schrijven hun tekst ivm de gemaakte keuze.

Vakoverschrijdend project: ook hier kunnen de teksten vrij geschreven worden binnen het onderwerpenkader.

Presentatie van de teksten gebeurt tijdens de projectvoorstellingen. Vakgebonden in de taalvakken is het voorstellen van de tekst niet altijd mogelijk wegens tijdsgebrek.

- Lichaamsexpressie:
LO: dans, groepsexpressie, mimiek
 Tijdens VWR, actualiteitsronde, praatronde, de presentatie van de projecten en de voorstelling van de werkjes, is de lichaamstaal en –houding erg belangrijk. Uit je lichaamstaal kan veel afgeleid worden i.v.m. je gevoel, je karakter, je zijn. Je lichaamsexpressie benadrukt of spreekt tegen wat je zegt.
- Drama –expressie:
Nederlands/VWR: rollenspel; poëzie in de vorm van drama.
Frans/Engels: rollenspel, zichzelf voorstellen aan de klasgroep of per hoofdstuk volgens thema.
 De leerlingen bereiden per hoofdstuk in kleine groepjes een eigen variant op de gelezen dialoog voor. Ze krijgen hierbij de kans om hun creativiteit de vrije loop te laten. De volgende les wordt het toneeltje voorgesteld aan de andere leerlingen .
Klasoverschrijdend: Wij gaan ieder schooljaar naar een toneelstuk kijken. De leerlingen kunnen deelnemen aan Talentenjacht.
MO: muzikaal sprookje
- Handwerk en techniek:
Geschiedenis: het culturele leven wordt steeds creatief uitgewerkt door de IIn; naast de theoretische ondersteuning.
Techniek: gebruik PC, internet, praktische uitwerking van bepaalde opgaven.
Latijn: tijdens het tweede en derde trimester worden de leerlingen in groepjes ingedeeld om te werken rond kleding bij de Romeinen en het Romeinse huis.
Vakoverschrijdend: alle mogelijke technieken, materialen en werkvormen zijn toegelaten naar de voorstelling en presentatie toe. (bv kleifiguren).
GWP: knutsel- en kunstworkshops in verschillende activiteiten.
Aardrijkskunde: model heuvel met hoogtezones maken, maquette vulkaan maken (optioneel)
MO: muziek bewerken
- Vorming muziek en geluid:
1^e graad : muzikale opvoeding en GWP
 taalvakken: bespreking teksten, luisteroefening.
Engels: er wordt regelmatig vertrokken van muziek om een thema aan te kaarten. De leerlingen zingen regelmatig tijdens de lessen Engels.
- Audiovisuele creatie:
LO: turn- en dans momenten: zelfevaluatie
Frans: het maken van video bij uitwerking van sommige leerstofitems.

2. Communicatietechnieken:

Deze technieken komen uitgebreid aan bod via Smartschool, Gerucht/ Briefje, groepsvergaderingen, praatronde, voorstellingen van projecten, actualiteitsronde, correspondentie,...

- Correspondentie:

Nederlands: brieven schrijven voor bepaalde projecten (bv Amnesty International), onderling naar elkaar (zie omslag per lln in klaslokaal), brief naar langdurig zieke klasgenoot,...

Engels: wanneer de leerlingen zelf met ideeën komen schrijven we brieven in het Engels.

Frans: correspondentie

NCZ: er worden mails en/of brieven geschreven naar organisaties of mensen in nood.

- Schoolkrant:

Nederlands: klaskrant: afhankelijk van de klasgroep en de interesses van de leerlingen. Er wordt deelgenomen aan de actie 'Kranten op school'

Latijn: een 'Romeinse krant' laten maken, met belangrijk historisch nieuws (de dood van Caesar, de brand van Rome, ...) en een aantal weetjes en roddels, graffiti... uit de Oudheid.

GWP: er wordt een GWP-krant gemaakt met de leerlingen die daarvoor interesse hebben.

Bij vrije projecten wordt er een krant gemaakt per groep om anderen te informeren naar deze groep zijn bezigheden.

lIn worden ook gestimuleerd om mee te werken aan de schoolkrant. Dit lukt niet altijd omdat vooral de leerlingen van de hogere jaren dit 'trekken'.

- Compositie- en reproductietechnieken

De leerlingen kunnen tijdens de lessen of de projecturen steeds gebruik maken van internet, tekstverwerker, rekenblad, enz. Er worden dan ook eisen gesteld ivm met het eindresultaat wat layout van de teksten en illustraties betreft van de opdrachten.

- Presentatietechnieken:

Deze technieken komen uitgebreid aan bod bij de presentatie van de werkjes tijdens de vakprojectjes zoals in Nederlands, Frans, Engels, aardrijkskunde, natuurwetenschappen en VWR bij het opstellen van de proefverslagen.

NCZ: Brooddozenactie: de leerlingen promoten zelf deze actie.

Nederlands: zeg eens eum ronde (1' proberen te praten over een bepaald onderwerp)

actuaronde (per 2 iets van het nieuws presenteren)

boeken presenteren (alleen 5')

onderwerp presenteren (allen 5')

Ook tijdens de vakoverschrijdende projecten wordt hier aandacht aan besteed bij de voorstelling naar medeleerlingen en ouders toe en wordt de presentatie indien mogelijk zelfs in verschillende talen gedaan.

Alle mogelijkheden staan open: toneel, powerpoint, affiches,...

3. Technieken voor Milieu-Analyse

NCZ: Brooddozenactie: verbannen van wegwerpmaterialen, gebruik stimuleren van duurzame materialen die het milieu minder vervuilen.

Milieu is een thema tijdens het eerste jaar.

Dierenrechten is een thema tijdens het tweede jaar (denk vooral bio-industrie).

Natuurpunt: minstens 1 keer per jaar helpen we met heel het 2^e jaar een stukje natuurgebied op te ruimen en in zijn oorspronkelijk staat te herstellen.

Techniek: brochure en presentatie maken rond grijze en groene energie

2^e jaar: bezoek aan Technopolis.

- Aansporen tot vragen stellen:

Groepsvergadering

Leerlingenraad

Organisatie uitstappen en acties zoals Natuurpunt, bakken wafels/koekjes Chez Nous

1^e graad: blaadjes (Ik heb het moeilijk met/Ik stel voor/Ik vind goed) in de klassen: de genoteerde items komen aan bod in de groepsvergadering.

Evaluatie en bespreking sociale rapporten

- Klas- en groepsuitstappen:

Natuurpunt

Sociale dag: werkbezoek aan bejaardentehuis, gehandicapten verzorgingscentrum, blinde begeleiding, brandweer,...

Uitstap voor vakoverschrijdend project.

GWP

- Zelfstandig onderzoek:

Nederlands: onderzoek ivm dakloosheid in België, „Schrijf ze vrij”, actualiteitsronde.

Natuurwetenschappen/ VWR: zelfstandig werk: proefjes uitvoeren en verslagen maken

Wiskunde: 1^e jaar: oefeningen

2^e jaar: leerstof voorbereiden voordat ze in de klas besproken wordt.

Economie: documentatiemap aanleggen.

NCZ: uitwerken projecten volgens thema.

Techniek: zelfstandig werken rond grijze en groene energie.

Vakprojecten binnen aardrijkskunde, natuurwetenschappen en Nederlands.

Vrije en vaste projecten.

- Wetenschappelijk onderzoek:

Dit komt uitgebreid aan bod tijdens de wetenschappelijke vakken: aardrijkskunde, natuurwetenschappen, VWR, economie

GWP: Technopolis, uitvindingen, wateronderzoek, bodemonderzoek,...

- Actualiteit en kritische analyse van de pers:

Nederlands: project ‘Kranten in de klas’
actualiteitsronde

Geschiedenis: vergelijken van artikels in de krant met artikels in het handboek.

Natuurwetenschappen, aardrijkskunde, economie: opzoeken van artikels ivm de lesonderwerpen zoals 'Opwarming van de aarde', industrie, verkeer, toerisme,... en de tegenstrijdige belangen kunnen analyseren.

NCZ: projectmatig volgens thema.

- Ervaringsbenadering van de economie:

Aan de hand van een spel gebaseerd op het gezelschapsspel 'Levensweg', wordt de items gezinsbudget, loon ingeoefend. Dit spel is enkel mogelijk bij kleinere en rustige klasgroepen.

4. Individualisatietechnieken

- Geplande autocorrigerende hulpmiddelen:

Bij *Nederlands, wiskunde, Frans, Engels*,... worden oefeningen en opdrachten door de leerlingen zelf verbeterd aan de hand van verbeterblaadjes of –map of smartschool.

Wiskunde: BZL- pakketen voor het bijsturen van hiaten bij breuken, vergelijkingen, bewerkingen,...

Themawerken: hoeken- en contractwerk

- Documentatie en klasement:

Projecten: documentatie en inlichtingen die door de leerlingen opgezocht worden, moeten opgeslagen worden om ze later snel en efficiënt te kunnen gebruiken.

Economie: aanleggen van een documentatiemap, gebruikmakend van schutbladen om de onderwerpen te scheiden.

Verschillende leervakken: ordening van de cursus in subdelen met inhoudstafel.

5. Technieken voor organisatie en gemeenschapsleven

- Organisatie van het klasgebeuren:

Takenblaadjes voor de leuke klussen in de klas zoals bordvegen, borstelen,...

Organisatie en in orde houden eigen vakje achteraan in de klas.

Overzichtslijst met groepsvergadering.

10-leefregels in de klas.

- Organisatie van de groepswerken:

Bij projecten kan er in groep gewerkt worden. De leerlingen krijgen inspraak in de samenstelling van de groep. De leerlingen maken onderlinge afspraken.

GWP: keuzes maken, activiteiten plannen, activiteiten zelf organiseren en uitwerken.

Techniek: bij alle activiteiten wordt er gewerkt in groepen van 4 personen, hierbij heeft iedereen van de groep een eigen functie.

- Planning:

Wiskunde: per hoofdstuk wordt een studieplanner opgesteld, zodat de leerlingen ten alle tijd weet wat er moet gebeuren, zelfs bij afwezigheid leerkracht.

Nederlands: hoeken- en contractwerk.

Bij projecten kan er in groep gewerkt worden: leerlingen maken onderlinge afspraken i.v.m. taakverdeling en planning. De deadlines worden bepaald in samenspraak met de leerkracht.

GWP: Tijdens verschillende activiteiten moet er samengewerkt worden om de opdracht tot een goed einde te brengen.

Projecten: de deadlines worden bepaald in samenspraak met leerkracht, onderlinge planning en organisatie ligt geheel bij de leerlingen die moeten samenwerken.

- Individuele werkplannen

Huiswerkplanners zijn voorradig voor wie daar behoefte aan heeft, is geen verplichting. Deze zijn opgevat als weekplanner.

Projecten: individuele opdrachten moeten tegen bepaalde datum klaar zijn, leerlingen weet dat hij dit moet plannen volgens zijn mogelijkheden en noden. Leerlingen die hiermee moeilijkheden hebben kunnen terecht bij een team- of vakleerkracht voor hulp en ondersteuning.

- Evaluatie

Cijferrapport: 4x per jaar: beoordeling kennen en kunnen van de leerstof

Sociaal rapport: 2x per jaar: beoordeling attitudes

Projectanalyse: na een project krijgt elke leerlingen een korte evaluatie.

Zelfevaluatie: de leerlingen krijgen de mogelijkheid om zichzelf en anderen te evalueren bij toetsen, taken, presentaties,...

- Structuur van het gemeenschapsleven

Groepsvergadering

Leerlingenraad

Deelgroepen met ouders

Stuurgroep: werking op lange termijn

Leerlingenbegeleiding

Opvoeder

Aanpak pestgedrag volgens actieplan.

Takenlijsten ivm 'Leuke klussen in de klas'

Leefregels in de klas: bespreking en eventuele aanvulling

Procedure bij problemen: team, gesprek met ouders, leerlingenbegeleiding, CLB, ...

Bankschikking + vrije of opgelegde plaatskeuze in de klas: afhankelijk van de groepsdynamiek.

Werken in hoeken en met contracten.

Zelfdiscipline en zelfcorrectie

Verschillende planning

In al deze geledingen is er inspraak van Iln mogelijk.